

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

טו.

עין משפט
נר מצוה

אמרו לו. אחרים ששמעוהו משמו ולא שמעוהו מפיו אמרת דבר זה: **אמר להם לא.** חזר בו: **כשיצא ופנינו.** מצינו כתוב לא תעשה שקדמו עשה ותנינן עליה דלוקין ולא סגי ליה בקיום העשה: **פנינו הכא אל המקדש טמא.** קא חשיב ליה בצללו הן הלוקין: **משום דקשיא ליה אוגוס.** נערה בתולה

תנינא הבא למקדש טמא. לוקה משום דלא הוה ליה הנימק לעשה לפי שקדמו עשה ללאו וא"ת דלמא שאני התם דאיכא תרי לאוי ולא יטמאו מחניהם (א) ולא יטמאו מקדשי ולא אמי חד עשה ועקר תרי לאוין דהכי משנינן בתמורה (דף ד: וספ) גבי הנמר ימיר דמשום הכי לא הוה ליה

הנימק לעשה משום דאיכא תרי לאוין ולא עקר חד עשה תרי לאוין וי"ל דלא דמי דשאני התם דתרי לאוין שמוכין להדדי לא יחליפון ולא ימיר אמוכו אבל הכא דלוקין שמוכים אי איתא דלא קדמו עשה הוה ניתק ט: **אם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר.** וליכא למימר * דלמי עשה ודמי לא תעשה (ב) ועשה שאינו שזה ככל דהא אי אמרה לא צעניא ליה ליכא עשה כלל: **כ"י ימיו בעמוד**

והחזר קאי. פירש בקונטרס דקאי אלל יוכל לשלמה כל ימיו שילוח שלל יחא כל ימיו וזכ"פ עשרה יוחסין (קדושין דף ע"ט.) פירש דקאי אלו תהיה לאשה לדלעיל דהכי קאמר תהיה לאשה כל ימיו כלומר שכל ימיו הוה זלו מהיה לאשה דתני דהחזר והחזר:

הניחא צמא דתני בשלוי ודא בשלוי. פירש בקונטרס דקאי לשינויא דרשב"ד דכל ימיו צעמוד והחזר יש לו תקנה דהחזרה שאין מצטל העשה אלא אם כן הדירה דלא אינו יכול לומר עדיין אשכחיה אלל למאן דמי קיימו (ג) מאי איכא למימר זכולי שמעתתא פירש הקונטרס דקיימו היינו כשמהירין אותו ז"ד לקיים העשה הוה מקיימו וקשה דאם כן מאי פריך דלמאן דלמיר קיימו ולא קיימו אינו כל ימיו צעמוד והחזר הוה שפיר משכחת לה דהוי צעמוד והחזר כל כמה דלא ז"ד לכן נראה דלא מיקרי קיימו אלל

בקל וחומר אי במה מצינו איכא למיפוך (ד) (בדפרכינן) מה דמוציא שם רע שכן לא עשה מעשה אלא אמר רבא (ה) כל ימיו בעמוד והחזר וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן כל ימיו בעמוד והחזר א"ל רב פפא לרבא והא לא דמי לאויה (ו) ללאו דחסימה א"ל משום דכתב ביה רחמנא עשה יתירא מוגרע גרע אי הכי לאו שניתק לעשה נמי לימא משום דכתב ביה רחמנא עשה יתירא מוגרע גרע א"ל ההוא דנתוקי לאו הוא דאתא הניחא למאן דאמר (ז) ביטולו ולא ביטולו אלא למאן דאמר קיימו ולא קיימו מאי איכא למימר מירי

הוא ליה למיכתב אלל לא יוכל לשלמה מאי כל ימיו הכי קאמר לא תהא בשילוחיה כל ימיו אלל יחזירנה ועל כרחק עמוד והחזר קאמר והכי קאמר ר' יוחנן לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו הוה לא דמי לאויה ללאו דחסימה שאין עשה והוה סמוך לפרשת מלקות (ח) : **מוגרע גרע.** דתמיהה: **ההוא** לנתוקי לאויה **אתא.** עשה שאינו מתקיים אלל לאחר עברת הללו לנתק את הללו מעונש מלקות הוא זכא: **הינחא למאן דמינו ולא בטלו אלל** למאן דמינו ולא בטלו אלל עשיתו עשיתו קאי עשיתו לאו שניתק לעשה והרצתה לו זמן לקיים העשה כל ימיו ולדברךך הוה דתניא מחזיר ואינו לעולם קאמר כל זמן שיכול לומר אי מחזיר אין ז"ד מלקין אותו הניחא למאן דמינו צללו הנימק לעשה צלל את העשה חייב על הללו לא בטל את העשה פטור שהללו תלוי בצייטול העשה ואינו נגמר עד שיצטול את העשה צייטול עולם שילוח יוכל להתקיים עוד איכא למימר כל ימיו יש לו תקנה בחזרה שאין מצטל את העשה אלל א"כ מדירה שלל תהנה ממנו נדר שאין לו הפרה כדלקמן אלל למאן דמינו קיים את העשה פטור לא קיימו חייב שהעשה מיקונו של לאו הוא ואין הללו תלוי בצייטול העשה שמעשה שעבר הללו נגמר אלל העשה ניתן לעקור המלקות ולכשיצא לזית דין או יקיים העשה ופטור או ילקה ליכא למימר כל ימיו צעמוד והחזר קאי כדקאמר שם אלל יחזירנה מיד כשיצא לז"ד ילקוהו דהא ליכא למימר יקיים לאחר זמן דא"כ לא קיים היכי דמי לעולם הוה יכול לומר אינו מקיים מירי

כב א מיי פ"א מהל
נערה הל' ז סג
עשין מ טו"ע"פ אר"ע ס"י
קעו ספ"ק ג:
ב (מיי פ"א מהל נערה
הלכה ז: [7

רבינו הגנאל

בגין ודילוחו מן המחנה כל צדוהו וגו' הוה עשה אל מחוק למחנה השלוחים ולא יטמאו את מחניהם ולא לא תעשה ולוקין עליו. וקשיא ליה לר' יוחנן אי זכ"י אמאי צניא אונס שגירש אם ישראל הוה מחזיר ואינו לוקה אם כהן הוה לוקה ואינו מחזיר ישראל מחזיר ואינו לוקה אמאי אינו לוקה לא תעשה שקדמו עשה הוה שגאמר ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל שלחה כל ימיו. ובא עולא לפרק כי זה לא תעשה שניתק לעשה הוה דהאי ולו תהיה לאשה דכתב באונס אינו צריך לפניו דגמר ממוציא שם רע אלל לאחוריו הוה דאתא שאם יגרש יחזור ויקחנה ולו תהיה לאשה לפיכך הכי אונס ממוציא שם רע לא נגר דאיכא למיפוך כ"י. אלל לא הוה צריך למכתב ולו תהיה לאשה במוציא שם רע שהרי כבר אשתו היא למי נאמר ללמד שאם גירש מוציא שם רע אחרי שלקה ונעש אינו לוקה אלא מחזירה בעל כרחו ודוי וגמר אונס ממוציא שם רע שמחזיר ואינו לוקה. ודחי' איכא למיפוך מה דמוציא שם רע שכן לא עשה מעשה תאמר באונס שעשה מעשה ופריך רבא והחזר קאי ומיתקן (דלאו) [נללאן] שבו וכן א"ר יוחנן. ואקשינן והא לא דמי לאו שיקדמו עשה ללאו דחסימה. ומתהוינן משום דכתב עשה יתירא גרע ליה. ואקשי' אי הכי לאו שניתק לעשה נמי נימא הכי משום דכתב ביה גבי נזיר לא תחזירו ממנו עד בקר והדר כתב והחזרו ממנו עד בקר באש תשרפו מוגרע גרע. ופרקינן האי והחזר ממנו עד בקר לתקניה ללאויה הוה דאתא. כלומר אם עבר והחזיר ושרפו בבקר ודוי. ואמרין הא ניחא למאן דמינו כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה קיים עשה שבה פטור לא קיים חייב (ז) היינו דאיכא למימר לתקניה לאוי הוה דאתא אלל למאן דמינו ביטול חייב כגון שהאכיל הנזיר לכלבים הוא דחייב דהא לא אפשר למישרפה אבל (ז) הכא אם הנזיר כמות שהוא א"ע"פ שלא שרפו אינו חייב מאי איכא למימר ופרקינן

(א) [לקמן ע"ז]. תמורה ה', (ב) רש"י מ"י, (ג) גיטין 5. תמורה ה', (ד) [לעיל י:]. פסחים מא': (ה) [לקמן טו.]. מולין קמ"א, (ו) [דברים כג, ו] ו[דברים כה, ו] לא נמלא כן בתכונ וי"ל ואל המקדש לא תבא וכן הביאו הרמב"ם בפי' המלות מלות לא תעשה מלות ע"כ ללאו יתירה ד"ה פ: הנח למחוסר, (ט) [עיי' מוס' מולין פ: ד"ה הנח].

תורה אור השלם

1. צו א"ת בני ישראל וישלחו מן המחנה כל יוצא וכל זב וכל טמא לנפש: 2. מוקד עד נקבה תשלחו אל מולין למחנה השלום ולא יטמאו את מחניהם אשר א"ת שכן בתוכם: 3. וקנשו אתו מאה בקף ותנור לאבי הנערה פי הוציא שם רע על בתולת ישראל וְלו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו: דברים כ"ב ט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אם וכו' דאית עשה. עיי' יבמות דף ה' ע"א מוס' ד"ה ואמתי א"ת: *

הגהות הב"ח

(א) נמארה נמאלי נגמר מיניה (אי בק"ו וכו') אלל אמר רבא (רבא) תל"מ וי"ז ס"א אי בק"ו איכא למיפוך מה דמוציא שם רע שכן לא עשה מעשה אי במה מצינו איכא למיפוך דמפרכין אלל אמר רבא: (ב) תוס' ד"ה אם וכו' דעשה שאינו שזה ככל הוה דהא: (ג) קיימו ולא קיימו מאי איכא למימר:

מוסף רש"י

כל ימיו בעמוד והחזר. דהאי כל ימיו קרא יתירא הוה וצ"ל לנתק לא יוכל לשלמה ואם ענה לא יוכל שילוחה כל ימיו, ש"ד' סופי אותו להחזירה ואינו לוקה על שילוחה שמתוך הכחון לעשה של עמוד והחזר (גיטין צ.ג.) ללאו דחסימה. שזה כמות אלל פסחת מלקות (ע"ד יג.)

(א) גירסת רבינו בכל הסוגיא להיך מניסת רש"י ועי' רמב"ן ורשב"א: (ב) כ"ה גם בעמוד ערך קס אלל נראה לפארה ד"ס"א וי"ל אלל היתא את הנמר. ועי' רמב"ם בפי' המשנה ובחזירו שפירש דאיכא בינייהו אם לא ציטל צייט דק מולל ע"ס: